

ÎNVĂȚĂMÎNTUL TEATRAL

Promoția '81

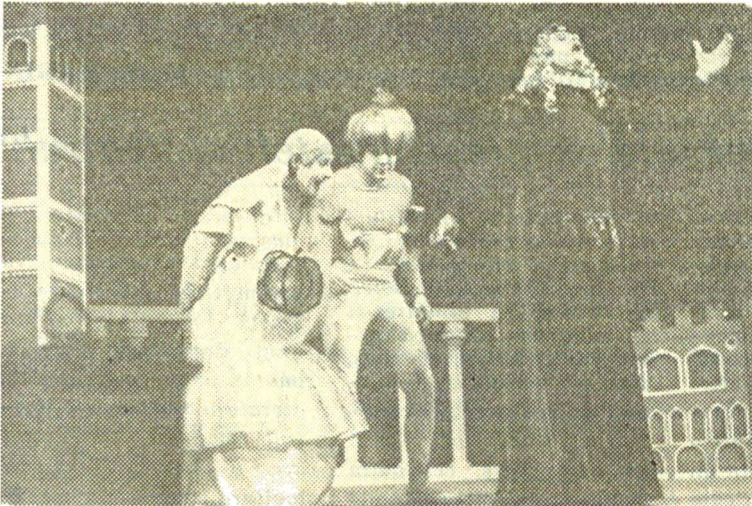
I.A.T.C. „I. L. Caragiale“

■ DOI TINERI DIN VERONA de Shakespeare

Probabil că în intenția profesorilor care semnează regia (prof. univ. Dem Rădulescu și lector univ. Adriana Piteșteanu), *Doi tineri din Verona* urma să fie mai mult decât un spectacol-școală, în care studenții și-ar fi demonstrat aptitudinile individuale de a interpreta un rol, de a se supune unui stil: aici, ei ar fi trebuit să-și dovedească posibilitățile de a interpreta creînd un stil propriu, adecvat concepției acestui spectacol. Concepția pare ușor de rezumat: totul să fie comic — trădarea și iubirea, ipocrizia și sinceritatea, dibăcia și prostia. Mai greu de explicat e ceea ce se petrece pe scenă.

Măștile comediei dell'arte sînt aplicate cu intenția de a delimita sfera parodiei, dar expresivitatea lor fiind considerată, pesemne, insuficientă, ele rămîn doar un element căruia i se adaugă procedee diverse: de la pancourile fotografului de bilci la gagurile filmului mut, anecdote ilustrate și jocuri de cuvinte cu un haz dubios. „Ideea“ se materializează, astfel, într-o succesiune greoaie de scene în care cuvintele și gesturile nu intră în relație, în care sentimentele și atitudinile sînt provocate nu de structura conflictului, ci de reacția sălii. Textul este adaptat nevoilor unui spectacol care să permită liberul zbor al fanteziei, improvizația, însă slujește unei reprezentații în care imaginația se manifestă precumpănitor printr-o absență: aceea a bunului-simț; iar prostul-gust este egal cu sine, fie că se manifestă spontan, fie că e rezultatul unei elaborări îndelungate.

Și poate n-ar merita să insistăm asupra acestui exercițiu ratat, dacă el n-ar fi fost prezentat ca o sumă a deprinderilor culturale și artistice, dobîndite de studenți în timpul celor patru ani de școa-



**Vasile Muraru,
Florin Zăncescu
și Marcel Anghel,
în „Doi tineri
din Verona“**

lă. Dorința de a le pune în valoare talentul doare pe o unică latură — aceea a expresivității comice — îi dezavantajează pe tinerii aflați în pragul vieții profesionale. Cei cu o vizibilă vocație pentru comedie (Vasile Muraru, Florin Zăncescu) par să fi dobândit prea devreme certitudinile necesare succesului facil, certitudini vecine cu suficiența. Ștefan Mareș încearcă, uneori cu succes, să găsească adevărul personajelor pe care le interpretează (Speed și Antonio), să găsească nu doar hazul, ci și melancolia, încearcă să stabilească o relație posibilă cu ceilalți. Fetele (Silvia — Greta Manta, Iulia — Mirrela Atanasiu, Lucetta — Valentina Livinț), fiind văzute ca obiecte ale unor pasiuni inexplicabile, se comportă ca atare: agresiv-zgomotos, și când sînt fericite, și când sînt părăsite. E greu de observat, în ce măsură a fost educată puterea actrițelor de a individualiza, de a caracteriza, de a grada. Cei doi tineri din Verona, Valentin și Proteus, interpretați de Vasile Filipescu și Marcel Anghel, par a exista pe scenă doar pentru a crea probleme servitorilor și iubitelor. Amîndoi sînt caracterizați prin același tip de candoare care ține mai mult de stupiditate decît de puritate, candoare cu care unul făptuiește binele, iar celălalt, răul. Efortul de a compune în spațiul naturalului, al firerescului, e silnic și inutil.

Tineretea artistică a celor pe care i-am văzut în acest spectacol de-abia începe. Sprijinindu-ne deducțiile pe valoarea confirmată a tradițiilor școlii românești de teatru, pe calitățile scenice parțial exprimate, putem spera că ei vor face față, poate chiar cu succes, confruntărilor care-i așteaptă. Ar fi fost, desigur, de preferat ca aceste speranțe să se poată sprijini pe argumentele concrete ale examenului final.

■ OMUL CARE ADUCE PLOAIE de Richard Nash

Motivul pentru care a fost inclusă în repertoriul de examen piesa *Omul care aduce ploaie* (clasa profesor Petre Vasilescu; lector, Geta Angheluță) nu este greu de ghicit: chiar dacă textul nu oferă partituri complexe, în accepția profesionalistă a termenului, rolurile sînt generoase pentru tinerii interpreți, doritori să-și verifice și să-și valorifice farmecul.

Pe scena de la Institut în decorurile agreabile, și cu măsură ironică, semnate de Diana Cupșa-Popescu, povestea singu-



**Aurora Leonte și Liviu Manolache,
în „Omul care aduce ploaie“**

răției familiei de fermier, doritoare de ploaie, dar și de rodnice întîlniri cu oamenii, e istorisită temeinic, cu răbdare, cu respect față de amănuntul semnificativ. Familia Curry își dezvăluie dezinvolt micile secrete, echilibrul și tensiunea alternează motivat și cu precizie, solidaritatea „de clan“ se diversifică în reacții individuale, care o descompun și o recompun, calitatea sentimentului este exprimată scenic cu luciditate, cu ironie, cu o duioșie lipsită de efecte ieftine.

Tudor Romeo, în rolul tatălui, construiește un personaj masiv, înțelept fără a fi și inteligent, naiv, dar nu credul, convins că omului trebuie să-i acorzi mai mult decît o șansă. Jucat de Adi Carauleanu, Noah este un băiat care a îmbătrînit înainte de a deveni bărbat. El e sîciitor prin intoleranță, sîciitor și nu mai mult, pentru că așa se manifestă la el bunele sentimente — printr-un fel de a fi realist, de care nimeni n-are nevoie. În cea de-a doua distribuție, Paul Chirilă expune destul de rudimentar datele rolului, fără a izbuti să organizeze universul personajului, să motiveze poziția sa față de ceilalți. Într-un rol foarte apropiat, ca vîrstă, de vîrsta interpretului, Mircea Stoian „compune“, „joacă“ adolescența în mod stereotip, conform unor clișee. Imaginea este convențională, voioșia — falsă, adăugată. Celălalt interpret al lui Jimmy, Claudiu Bleont, este student în anul II, și performanța lui n-ar trebui probabil analizată acum; dar e plăcut să consem-

nezi, chiar peste rind, inventivitatea și intuiția jocului, spontaneitatea supravegheată de luciditate. Aurora Leonte are un fel de a juca discret și sensibil. Acestor calități, ea le adaugă aici, un mod dramatic de a trăi momentele de tensiune, nu întotdeauna însă controlat pînă la capăt. În același rol, Marinela Pătru caracterizează corect premisele personajului (imaginea viitoarei fete bătrîne), dar evoluția, transformarea, o surprind nepregătită sub raportul mijloacelor actoricești. Nici unul dintre cei doi interpreți ai lui Starbuck — omul care aduce ploaia — nu transmite poezia și ambiguitatea rolului. Adrian Ana întruchipează un tînăr mult prea cumsecade și pentru a minți și pentru a visa, și pentru a confunda minciuna cu visul, iar Valentin Popescu, un soi de cow-boy crispat de banalitatea aventurii. File este tratat de Liviu Manolache cu un umor implicit, tip de umor care cam lipsește întregii reprezentații.

În ansamblul său, spectacolul este plăcut și tineresc. Spectatorii rîd și aplaudă, actorii se bucură. Cronicarul se întreabă ce culmi și ce abisuri ascund aceste „realizări corecte”, și își răspunde singur că un asemenea tip de examen — lipsit de pretenția inovației — are avantajul de a oferi o imagine corectă a momentului actual al celor mai tineri actori.

■ TANGO

de Slawomir Mrozek

Pe scena de la Institut a fost prezentat doar un examen de regie: cel al absolventului Tompa Gábor, examen care — s-o spunem dintru început — dovedește o bună stăpînire a mijloacelor profesiei, puterea de a conferi realitate scenică, de a comunica ideile.

Spectacolul începe prin enunțul temei: dansul grotesc, ca o amenințare a urtului, a întinericului, a supunerii la ritmul simplu al tangoului. Iar apoi dezvoltarea scenică urmărește cu minuție modul în care personajele luptă să dobîndească puterea, pentru ca fiecare să-și impună ritmul lui propriu, întinericului său personal. În această zbatere, toți sînt egal de odioși și, în aceeași măsură, neputincioși. Dar fiecare pe rînd își încearcă visul de dominare — prin artă, prin iubire, prin teroare, folosind ca mijloc de coercițiune trecutul sau viitorul, rațiunea sau instinc-

tul. Expusă din această perspectivă, piesa devine o descriere rece, dar nu indiferentă, a limitelor individului în înțelegerea mecanismelor istoriei. Scenografia (Ștefan Maitec, student) alternează haosul și rigoarea conform definiției lui Brecht: acolo unde nimic nu e la locul său, e dezordine; acolo unde, într-un loc anume, nu se află nimic, e ordine. În decor, ca și în spectacol, trecerea din teritoriul realității în cel al convenției se realizează prin amănunte care se descoperă treptat, capătă coerență, devenind sistem de semne. Un gest posibil în planul vieții devine dominant, definind caracterul abertant al comportamentului. Spectacolul este amar și trist, victimele sînt mereu dispuse să colaboreze cu călăul, forța se instalează în vidul creat de rătăcirea sterilă a inteligenței, de disponibilitatea la compromis a mediocrității.

Spectacolul este elaborat în perspectiva finalului, și probabil că intenționat regizorul prezintă ipostaze ale personajelor, și nu devenirea lor necesară. De aici, o anume monotonie, creată de tensiunea egal înaltă a tuturor momentelor, starea permanent gravă a reprezentației.

Interpreții (un colectiv eterogen: lector Geta Angheluță, actorul Ely Măguleanu, studenți din diverși ani de studiu) s-au dedicat cu credință concepției regizorale, ei alcătuiind o echipă, nu o înșiruire de nume pe un afiș. Dintre studenți, am remarcat-o din nou pe Aurora Leonte, precum și pe Valentin Vlădăreanu și pe Costin Bărbulescu (anul III).

Postfață

În posesia unor diplome care le atestă calitatea de profesioniști, peste 20 de actori vor înfrunta, începînd din această stagiune, opiniile — drepte sau nu, argumentate sau arbitrare, indulgente sau severe — nu doar ale colegilor și ale colaboratorilor, ci și ale unor oameni străini de o viață, și intimi pentru o seară, care le vor judeca înfățișarea și timbrul vocii, care-și vor forma o părere „definitivă”, despre singurul lucru care contează — talentul, după ce îi vor fi auzit rostind doar cîteva vorbe. Sînt ei oare pregătiți pentru acest drum, întotdeauna dificil, în care succesul nu este niciodată o certitudine durabilă, drum presărat cu răscuri derutante și marcaje pe care fiecare mărșă-luitor le interpretează în felul său?

Un răspuns probabil complet la această întrebare l-ar putea da cadrele didactice care timp de patru ani au urmărit viața celor două clase de actorie: prof. Petre Vasilescu, lector Geta Angheleuță și prof. Dem. Rădulescu, lector Adriana Piteșteanu. Un răspuns ar fi trebuit să reiasă și din cele patru spectacole-examen* care au fost prezentate pe scena Studioului: *Camera de alături* de Paul Everac și *Omul care aduce ploaie* de Richard Nash (clasa prof. Petre Vasilescu), *Undeva o lumină* de Doru Moțoc și *Doi tineri din Verona* de William Shakespeare (clasa prof. Dem. Rădulescu). Spectacolele, însă, nu sînt concludente nici în parte, nici în totalitatea lor. Desigur, abecedarul meseriei a fost parcurs; dar unii citesc fluent, alții silabisesc încă.

* Camera de alături și Undeva, o lumină au fost comentate în „Teatrul“ nr. 12/1980.

Institutul de teatru „Szentgyörgyi István“ din Tîrgu Mureș

Despre cei opt absolvenți ai secției române — clasa profesor Constantin Codrescu (asistat de lectorul Adrian Mazarahe și de Alexandru Făgărășan), se poate vorbi ca despre o promoție bună, pregătită pentru o ascensiune profesională sigură. Patru compoziții diferite, de mare forță și expresivitate, îl recomandă pe Cornel Răileanu: de la gravitatea și misterul Vagabondului (*Cînd va cînta cocoșul*), el trece spontan, cu tinerească dezinvoltură, la căpitanul Scaricabombardon din comedia lui Locatelli; dar proba deosebitelor calități ale tînărului actor se face prin cele două roluri clasice, Bessemenov și Nae Girimea.

În travesti, Cristina Ionescu îl întruchipează pe Lelio, bilbiutul logodnic din *Nu puneți dragostea la încercare*. Din această schiță amu-

Lucru întrucîtva firesc: atît aptitudinile, cît și puterea de a le demonstra sînt diferite. Nefiresc este faptul că aceste spectacole nivelează personalitățile (atîtea cite sînt). Tinerețea, farmecul, spontaneitatea sînt drămuite cu grijă în spectacolele clasei prof. Petre Vasilescu, pot fi bănuite în *Undeva o lumină*, dar sînt anulate complet de „concepția“ care a produs *Doi tineri din Verona*.

Dacă, sub raportul repertoriului, Studioul Institutului de teatru poate rivaliza cu orice scenă bucureșteană, spectacolele din această stagiune par a se desfășura în „camera de alături“, în orice caz nu la confluența căutărilor și solicitărilor care caracterizează azi teatrul românesc.

După startul, oarecare, promoția '81 va trebui să-și demonstreze calitățile în lunga cursă care o așteaptă.

Magdalena BOIANGIU

Privită prin prisma celor șapte spectacole de absolvire (*D-ale carnavalului* de I. L. Caragiale; *Micii burghezi* de Maxim Gorki; *Nu puneți dragostea la încercare*, după commedia dell'arte, de Basilio Locatelli; *Cînd va cînta cocoșul* de Ivan Bukovčan — la secția română; *Piticul din grădina de vară* de D. R. Popescu; *Bună-seara, vară, bună-seara, dragoste!* de Feješ Endre; *Vinătoarea de rațe* de Aleksandr Vampilov — la secția maghiară), promoția '81 a Institutului de teatru „Szentgyörgyi István“ din Tîrgu Mureș certifică o activitate teoretică și practică ale cărei rezultate depășesc chiar, în unele cazuri, cerințele procesului de învățămînt.

zantă și colorată, n-am fi putut bănuși însă dramatismul și intensitatea sentimentului, vădite în rolul Moașei din *Cînd va cînta cocoșul*; la fel de surprinzător este și saltul de la Elena din *Micii burghezi*, interpretată cu finețe și eleganță, la temperamentul vulcanic al Miței Baston. Practicînd un joc inteligent și suplu, Cristina Ionescu se distinge prin registrul amplu al posibilităților ei dramatice.

Cea mai elocventă dovadă a însușirii tehnicii scenice, pe care se poate sprijini un talent autentic, o dă Mirela Busuioc. Apariție fermecătoare, scînteind de vioiciune, în peltica Flaminia, Mirela Busuioc realizează, cu impresionantă maturitate artistică, rolul bătrînei și ursuzei Akulina Ivanovna; tot ea se înfățișează sub chipul pur și patetic al Elevei din